

พื้นฐานงานเชื่อมไฟฟ้า: องค์ประกอบในการ ควบคุมแนวเชื่อม

คู่มือเด็กช่างฉบับรวบรัด ควบคุมรอยเชื่อมให้เป๊ะปัง!

ผู้จัดทำ: นายชำนาญ จันทมาศ | วิทยาลัยสารพัดช่างนครศรีธรรมราช

5 หัวใจสำคัญของการเชื่อม (The 5 Core Elements) (The 5 Core Elements)

ก่อนจะเริ่มเชื่อมให้ได้แนวสวยระดับเทพ นื่องๆ ปรช.1 ต้องคุม 5 องค์ประกอบ
นี้ให้อยู่หมัด!

เลือกลวดเชื่อม (Electrode) ให้ตรงสเปก

คุมระยะอาร์ค (Arc Length) ให้พอดี

ปรับกระแสไฟ (Amperage) ให้匹-

เดินความเร็ว (Travel Speed) ให้สม่ำเสมอ

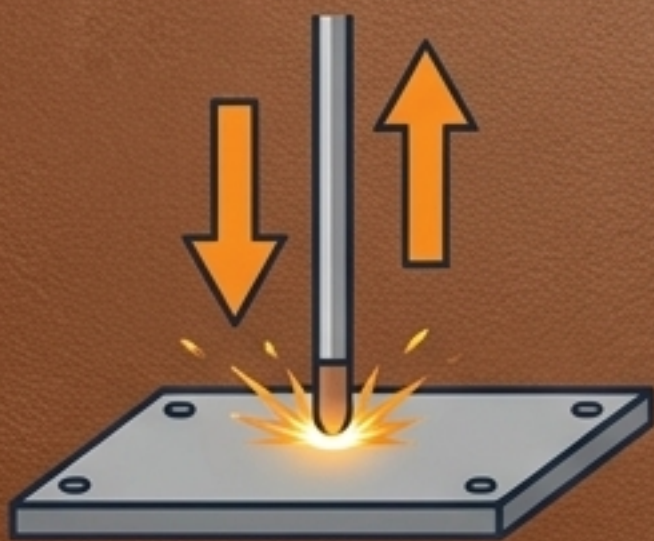
เอียงมุมลวดเชื่อม (Angles) ให้ถูกต้อง

แต่ก่อนอื่น...
ครูพี่เล็กจะพาไปดูเทคนิค
เริ่มอาร์ค และ สายลวด
กันก่อนลงสนามจริง!

สตีปแรก... เทคนิคการเริ่มต้นอาร์ก (Starting the Arc)

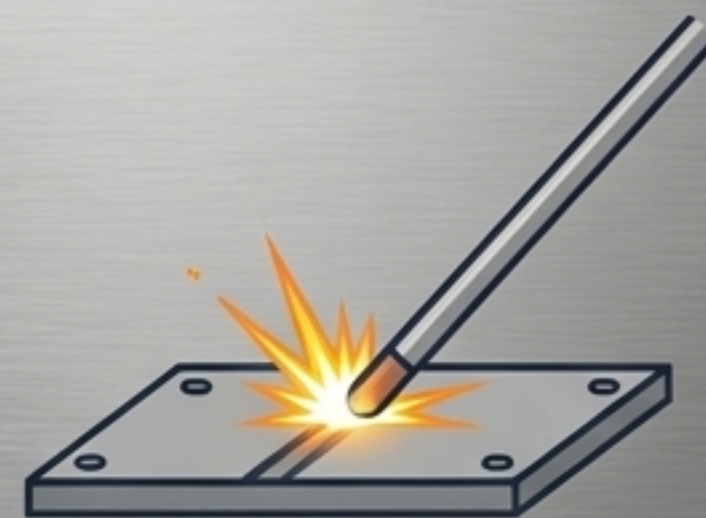
1. แบบแตะสัมผัส (Tapping Method)

- **วิธีทำ:** แตะลวดลงชิ้นงานเบาๆ แล้วยกขึ้นตรงๆ
- **จุดเด่น:** แม่นยำ เริ่มเชื่อมได้ตรงจุดเป๊ะ!
- **ระดับ:** สำหรับช่างมือโปร (มือใหม่อาจทำลวดติดชิ้นงานได้ง่าย)

2. แบบขีดสัมผัส (Scratch Method)

- **วิธีทำ:** ลากขีดลวดคล้ายการจุดไม้ขีดไฟ แล้วยกขึ้น
- **จุดเด่น:** ป้องกันปัญหาลวดติดชิ้นงานได้ดีเยี่ยม
- **ระดับ:** แนะนำสำหรับน้องๆ มือใหม่! (แต่ระวังรอยเชื่อมเริ่มผิดจุด)

ลีลาช่าง... การเคลื่อนที่และสายลวด (Motion & Weaving)

การสายลวดช่วยให้แนวเชื่อมกว้างขึ้นและซึมลึกสมบูรณ์ เลือกใช้ให้เหมาะกับรอยต่อ!

1

เดินตรง ไม่สายลวด (Straight / No Weave)

เหมาะสำหรับ: รอยต่อแคบๆ ที่ไม่ต้องการความกว้างของแนวเชื่อมมาก

2

สายสลับซ้าย-ขวา / ฟันปลา (Zigzag / Crescent)

เหมาะสำหรับ: รอยต่อที่ต้องการเพิ่มความกว้างของแนวเชื่อม

3

เดินหน้า-ถอยหลัง (Forward-Backward)

เหมาะสำหรับ: งานที่เน้นการซึมลึกของแนวเชื่อมเป็นพิเศษ

องค์ประกอบที่ 1: เลือกลวดเชื่อมให้ถูกต้อง

แกนลวด (Core): ทำหน้าที่เติมเนื้อโลหะ

ฟลักซ์ (Flux): สารพอกหุ้มที่สร้างแก๊สปกคลุม โล่อกซิเจน/สนิม/ไขมัน และช่วยให้อาร์กนิ่ง (มีส่วนผสมเช่น คาร์บอน, แมงกานีส, ซิลิกอน, เซลลูโลส)

กฎเหล็กของครูพี่เล็ก!

- **ชนิด:** ชิ้นงานเป็นโลหะอะไร ต้องใช้ลวดเชื่อมชนิดนั้น! (เหล็กหล่อ ต้องใช้ลวดเหล็กหล่อ)
- **ขนาด:** รอยต่อเล็ก/งานบาง = ลวดเล็ก (เช่น 2.6 มม.) | รอยต่อกว้าง/งานหนา = ลวดใหญ่ (เช่น 3.2 มม.)

องค์ประกอบที่ 2: ระยะอาร์ค (Arc Length) คืออะไร?

ระยะอาร์ค คือ ระยะห่างระหว่างปลายลวดเชื่อม กับ ผิวชิ้นงาน

⚠️ อุณหภูมิสุดโหด!
ขณะเกิดการอาร์ค ความร้อน
สูงถึง 10,000 องศาฟาเรนไฮต์

สูตรจำง่ายระดับมือโปร

ระยะอาร์คที่เหมาะสม =
เท่ากับความโตของแกนลวดเชื่อม

ตัวอย่าง: ลวดเบอร์ 2.6 มม. → ที่ระยะห่าง 2.6 มม.
ตัวอย่าง: ลวดเบอร์ 3.2 มม. → ที่ระยะห่าง 3.2 มม.

เจาะลึกผลของระยะอาร์ค (Diagnosing Arc Length)

ห่างไป (สูงเกิน) ⚠️

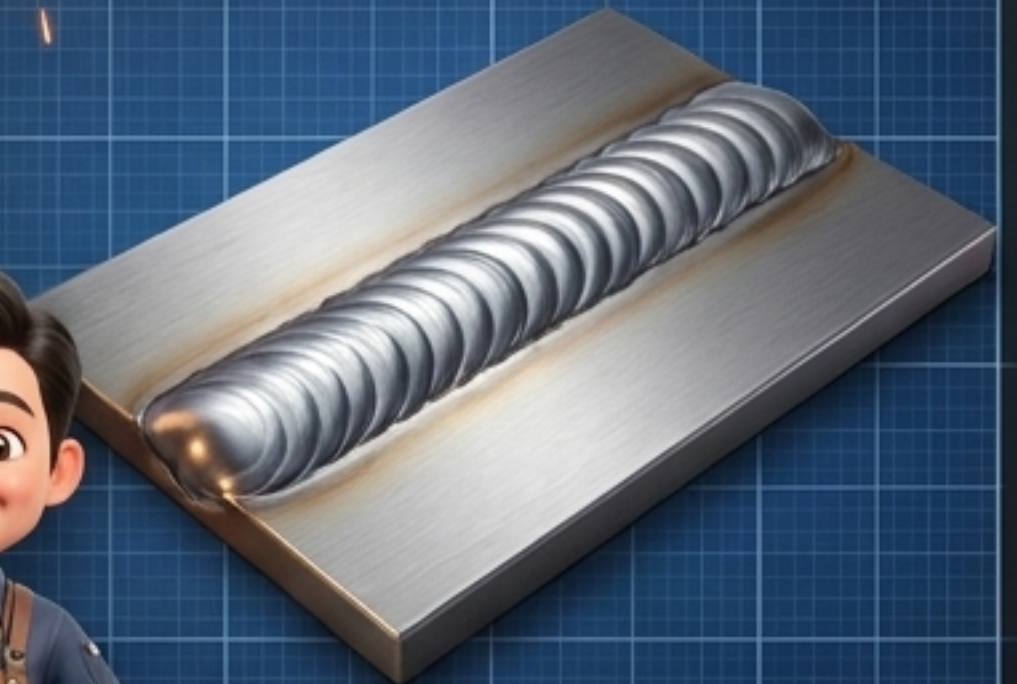
- คุ่มน้ำโลหะยาก
- เม็ดโลหะแตกกระเด็นเยอะ (Spatter)
- แนวเชื่อมกว้างแต่ซึมลึกน้อย
ความแข็งแรงลดลง

ชิดไป (สั้นเกิน) ⚠️

- ลวดติดติดชิ้นงาน! ไฟดับง่าย
- ความร้อนไม่พอ แนวเชื่อมนูนสูงปูด
- การซึมลึกน้อย

พอดีเป๊ะ! (Perfect) 👍

- เสียงอาร์คสม่ำเสมอ โลหะกระเด็นน้อย
- รอยเชื่อมกว้างและนูนสวยงาม
แข็งแรงทนทาน!

องค์ประกอบที่ 3: การปรับกระแสไฟ (Setting the Current)

ไฟแรงหรือไฟอ่อน... มีผลโดยตรงต่อการหลอมละลายของชิ้นงาน!

ปรับตามอะไร? ต้องสัมพันธ์กับ
ความหนาของชิ้นงาน, ขนาดลวดเชื่อม,
และ ความเร็วในการเดินลวด

ค่ามาตรฐาน:
โดยทั่วไปเครื่องเชื่อมมักตั้งค่าเริ่มต้นที่
ประมาณ 80 - 120 Amp
(ต้องปรับละเอียดตามหน้างานจริง)

ข้อควรระวัง: การกลับขั้วสายเชื่อม
(เช่น DCEP เป็น DCEN) ก็มีผลต่อการ
ซึมลึกของชิ้นงานเช่นกัน

อาการเมื่อไฟไม่พอดี (Diagnosing Amperage)

ไฟต่ำไป
(Low Amp)

อาการ: เริ่มต้นอาร์กยาก, อาร์กไม่สม่ำเสมอ
ผลลัพธ์: ชิ้นงานละลายไม่เข้ากัน, ชีมล็กน้อย, รอยเชื่อมนูนสูงมาก, เดินแนวได้ช้า

ไฟแรงไป
(High Amp)

อาการ: อาร์กรุนแรง เสียงดัง, เม็ดโลหะกระเด็นเต็มแผ่น, ลวดละลายหมดเร็ว
ผลลัพธ์: รอยเชื่อมแบนราบ และอาจทำให้ชิ้นงานทะลุได้!

ไฟพอดี
(Perfect Amp)

อาการ: อาร์กติดง่าย เสียงนุ่มสม่ำเสมอ
ผลลัพธ์: เม็ดโลหะกระเด็นน้อย รอยเชื่อมเรียบเนียนสม่ำเสมอ

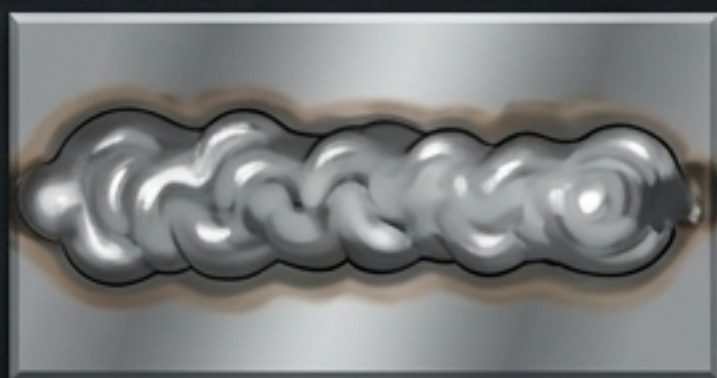
องค์ประกอบที่ 4: ความเร็วในการเดินลวด (Travel Speed)

กฎสำคัญ: ความเร็วต้องสัมพันธ์กับกระแสไฟ!
(ไฟแรง → ต้องเดินเร็วขึ้น, ไฟต่ำ → ควรเดินให้ช้าลง)

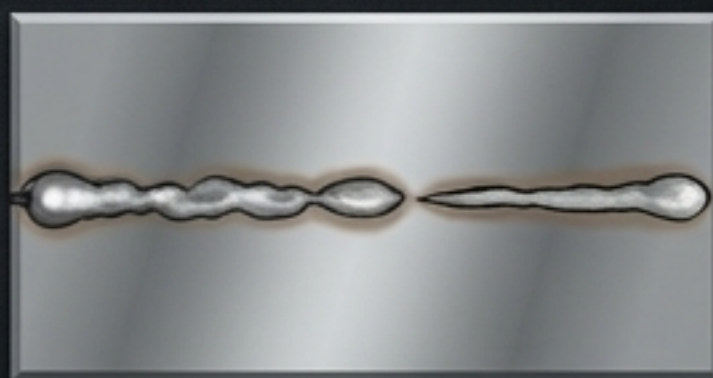
เดินช้าเกินไป
(Too Slow)

น้ำโลหะหลอมละลายกองรวมกันมากเกินไป
เกิดแนวเชื่อมกว้าง นูนใหญ่
(ถ้าไฟแรงขึ้นงานอาจทะลุ)

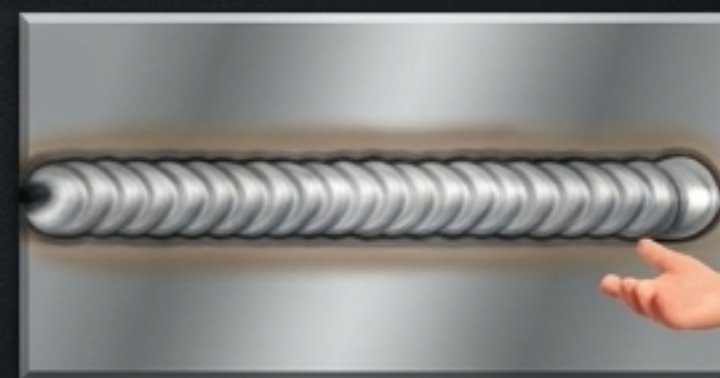
เดินเร็วเกินไป
(Too Fast)

เติมน้ำโลหะไม่ทัน แนวเชื่อมจะแคบเล็ก
และซึมลึกไม่เพียงพอ

ความเร็วพอดี
(Perfect Pace)

รอยเชื่อมมีความกว้างและขนาดสม่ำเสมอ
ลายเกล็ดสวยงาม แข็งแรงสมบูรณ์

องค์ประกอบที่ 5: มุมลวดเชื่อมต้องเป๊ะ (Electrode Angles)

มุมที่ผิดพลาดคือสาเหตุหลักของการซึมลึกที่แย่ และเกิดรอยกัดขอบ (Undercut) ทำให้แนวเชื่อมไม่สมบูรณ์!

มุมเดินลวดเชื่อม (Travel Angle):

เอียงลวดไปในทิศทางที่จะเชื่อม
ประมาณ 65 - 75 องศา
(เทียบกับผิวชิ้นงาน)

มุมงาน (Work Angle):

มองจากด้านหน้าตรงๆ เข้าหาแนวเชื่อม
ลวดต้องตั้งฉาก 90 องศา
(สำหรับการเชื่อมทำราบ)

สรุปคัมภีร์ช่างเชื่อม (The Welder's Cheat Sheet)

เช็คให้ชัวร์ ก่อนลงช๊อป!

ลวดเชื่อม:
เลือกให้ตรงชนิดเหล็ก
(บาง=ลวดเล็ก, หนา=ลวดใหญ่)

ระยะอาร์ค: ยกห่างเท่ากับ
ความโตของแกนลวด

กระแสไฟ: ปรับให้พอดี
(อาร์คติดง่าย เสียงนุ่ม
เม็ดกระเด็นน้อย)

มุมลวด:
เอียงเดินหน้า 65-75°
/ ตั้งจากด้านข้าง 90°

ความเร็ว: เดินสม่ำเสมอ
(ไม่รีบเกินไป ไม่อ้อมเช่นาน)

ขอบคุณครับ!

ขอให้น้องๆ ปวช.1 ตั้งใจฝึกซ้อมให้เต็มที่...
และที่สำคัญที่สุด **อย่าลืมสวมใสุปกรณ์เซฟตี้**
(หมวกาก, ถุงมือ, ชุดช่าง)
ทุกครั้งก่อนปฏิบัติงานนะครับ!

